

гы нѣколко старо-български надписа нахожда са и слѣднѣй надписъ на мраморъ камень изкопанъ. ⁵⁾

„Въ лѣто ̅̅ϣ̅̅ϣ̅̅ — (6738) индиктионъ ̅̅. . Азъ Юванъ Асѣнь въ Христа „Бога вѣрны царь и самодръжець Българомъ сынъ старого Асѣнь царь създахъ „отъ заумла: и писаниемъ украсихъ до конца прѣтѣстихъ сѣхъ црьковъ въ „има скатихъ м̅. мжуеникъ. нхже помощникъ въ ̅̅в̅̅ (12). лѣтъ царства мое- „го въ неже лѣтъ писаше са храмъ съ излъзохъ на брань къ Рѡманикъ и „разбихъ вонскъ грѣцкж. и самаго царь кюръ Θодѡра комнина ихъ съ къ- „ми болеры его. а зема вса приахъ отъ Одрина и до Драуѣ Гръцкж иеце „же Арбанаскж и Сърбскжж тѣкмо сѣшимъ градокомъ окръсть царьградъ и само- „го того града дрѣжахъ фрѣзи нъ и ты подъ рѣкж царства моего повинно „вахъ са понеже иного царь не имѣхъ развѣ мене и множ ради дань свож „испровождаше бѣхъ Богъ тако повелѣвшъ. нко безъ него ни дѣло ни сло- „во съвършашеть са Тѡмъ слава къ вѣкы аминъ.“

Въ тойзи надписъ видимы чи Юванъ Асѣнь сынъ старого Асѣна цара живѣалъ въ 6738 (1230) и то было 12-то лѣто царствования его. Отъ тукъ са разумѣва, чи Асѣнь второй са въцарилъ въ 1218 лѣто; той-зи надписъ иеце показва къкъвъ тытулъ ⁶⁾ носилъ Юванъ Асѣнь второй: *царь самодръжъць Българомъ*, и въ кратцѣ обяснава неговы подвигы надъ Гърци, Арбанасы, Сърби и надъ самы Фрѣзы, ⁷⁾ и чи тии му были покорни, плащали му дань и другаго цара развѣ него нѣмали. Да видимы и сами грѣцки писатели що казвѣтъ за възпо- манаемо въ сей надписъ кюръ Тодорово заробванье. Атанасъ отъ Стагыра, описашъ въ какво положение са е нахождала Византийска държава, когато прѣвзѣхъ крѣстонохци Цари-градъ, то есть, чи избѣгавши князи царскаго рода, съставили четиры прѣстола: Ласкаръ въ Никеж Витинийскъ, Алексъ въ Трапузанъ, Михаилъ въ Драчъ — *Διφραχίον*, а Тодуръ въ Солунъ. Тодоръ же немирень сый, поку- силъ са да изпыта счастье си съ Българи и отиѣлъ имъ Охридъ и Прилѣпъ — *Την Ἀχρίδα καὶ Πηρολεπὲν πόλεις τῶν Βουλγάρων* — Той про- тивъ желанье прочимъ князамъ поискалъ да стани и да са привѣз- гласи самъ той императоръ византийскы и като прѣдприѣлъ да за- владѣй поглавны мѣста около Одрина (Едрене), управилъ са и про- тиву Българъ, нъ тамо не му изпаднало на добро, зацо то Асѣнь II. му разбилъ силно войскъ, заробилъ го съ сичкы му войводы и съ домородство му и отвелъ гы тържественно въ Велико Търново. Ето какъ пише самый Гръкъ.

Ἐκείθεν δὲ ἐπέστρεψε κατὰ τοῦ Ἀσάν βασιλέως τῶν Βουλγάρων, τοῦ ὁποίου τὴν θυγατέρα εἶχε γυναῖκα ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, καὶ διὰ τοῦτο εἶχον φιλίαν καὶ εἰρήνην ἔυγραφον. Ὅθεν ὁ Ἀσάν δικαιολογούμε-